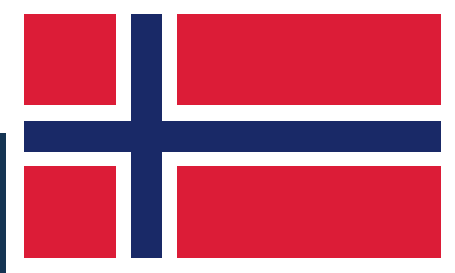

Snuslageret

Valgprogram 2025–2029

Valgprogram 2025–2029

Tobakksrøyking er verdens desidert største folkehelseproblem. Det er en global epidemi som årlig forårsaker mer enn åtte millioner dødsfall. Av disse dødsfallene er omtrent sju millioner nåværende eller tidligere røykere, mens rundt én million mennesker dør som følge av passiv røyking. Røyking er en av de fremste påvirkbare risikofaktorene for sykdom og for tidlig død.

Norge er i Europa-toppen når det kommer til færrest antall røykere. Det er vi stolte av. Det som er bra, må også vernes, men når verden endres raskt, må politikken henge med. Norske politikere og den norske stat må derfor fastslå en nullvisjon for tobakksrelaterte dødsfall gjennom å;

- gi mindre helseskadelige tobakk- og nikotinprodukter lavere skatter og avgifter enn de mer helseskadelige som for eksempel røyk
- oppheve forbudet av tobakksfri snus
- innfør skadereduksjon i norsk tobakk- og nikotinpolitikk
- sikre konkurransenøytralitet mellom fysisk og digital handel

Å fremme mindre helseskadelige tobakk- og nikotinprodukter er den rette strategien for å ta Norge mot et sunnere og tobakksfritt samfunn.

Vi er ikke et politisk parti og heller ikke partipolitisk bundet. Vi er din og våre 200 000 kunders stemme, som har funnet en løsning for en sunnere nytelse uten store helseskader. Vi står opp for ditt bevisste valg. Vi støtter også alle de røykerne som ennå ikke har tatt steget og byttet til et bedre alternativ. Vi hyller også alle som helt eller delvis har sluttet å bruke nikotin. Uansett – vi står opp for det bevisste, individuelle valget!

Vi mener at uansett om du er fremtidig, nåværende eller tidligere bruker, skal du kunne forvente mer av partiene og partienes representanter som stiller til valg. Vi trenger folkevalgte med høye ambisjoner – for folkehelsens skyld!

La oss samle et flertall for den norske folkehelsen!

Markus Lindblad

Kommunikasjonssjef, Snuslageret.no

1. Et Norge som fremmer helse

Politikkens oppgave er å skape muligheter og gode forutsetninger for at du som borger skal kunne ta veloverveide beslutninger. Det innebærer å tilrettelegge, informere og skape incentiver for å oppnå et mål. I dag bygger reguleringen av tobakksprodukter og myndighetsutøvelse på en politisk målsetning om at alt bruk skal reduseres – uavhengig av hvordan bruken fordeles eller hvilke nivåer av risiko og skade den innebærer. Orale tobakksprodukter som snus likestilles dermed med sigaretter, selv om det finnes betydelige forskjeller i skadevirkninger. Også andre tobakkfrie produkter som inneholder nikotin blir møtt på lignende vis.

Vårt engasjement i spørsmål om lovgivning tar utgangspunkt i vår visjon om å inspirere til sunnere valg av nytelsesmidler. Vår målsetting er at lovgivning som behandler alle tobakksprodukter likt skal moderniseres i sitt syn på produktene, og i stedet bevege seg i en retning hvor produkter reguleres ut fra forskjeller i deres risikoprofiler. Nikotinholdige produkter er ikke helsefremmende, men de kan være et mindre skadelig alternativ – spesielt sammenlignet med tobakksrøyking. Vi mener Norge bør ha en nullvisjon for tobakksrelaterte dødsfall. I et slikt scenario er nikotinet en del av løsningen.

Ved å arbeide for økt tilgjengelighet til mindre skadelige produkter får forbrukeren mulighet til selv å ta ansvar for sine valg. Reduserer vi røyking, reduserer vi de tobakksrelaterte dødsfallene.

Hvordan kan vi gjøre dette i praksis?

Vi trenger politikk og lovgivning som vurderer produkter ut fra deres individuelle skadevirkninger. Jo mer helsefarlig et produkt er, desto strengere bør det reguleres. Dette skaper incentiver for selskaper til å utvikle mindre skadelige produkter og for individer til å ta bevisste valg for sin egen og andres helse.

Med et risikoreducerende perspektiv kan myndighetenes tiltak og ressurser rettes inn mot produkter som utgjør størst risiko for enkeltindivider og samfunnet som helhet. Fokus bør rettes mot å redusere røyking. I de tilfellene en røyker ikke ønsker eller klarer å slutte med nikotin, finnes det muligheter for å bytte til et mindre skadelig alternativ.

Politikerne må:

**innføre skadereduksjon
i norsk tobakk- og
nikotinpolitikk**

2. Det skal lønne seg å bytte – både for deg og samfunnet

Det skal alltid lønne seg å bytte til mindre skadelige produkter. Derfor ønsker vi at særavgiften på tobakk- og nikotinprodukter differensieres etter graden av helseskade.

Særavgiften på alternative nikotinprodukter er et tveegget sverd, fordi for høye avgifter på disse produktene – sammenlignet med tobakksigaretter – kan føre til at flere begynner å røyke. I dag finnes det teknisk sett ulike avgiftsnivåer for forskjellige tobakk- og nikotinprodukter, noe som i praksis gir forskjeller i skatt. Norge har imidlertid ikke gjort et aktivt valg om risikobasert beskatning.

Skadegraden bør gjenspeiles i særavgiftene. Det er både rettferdig og skaper incentiver for røykere til å velge mindre skadelige produkter.

Statens inntekter fra ulike former for særavgifter har over tid vært stabile og gode. Etter hvert som markedet utvikler seg, innføres nye avgifter. Per i dag er det ingen realverdiforankring for skattene på nyere nikotinprodukter. Det skaper uforutsigbarhet for både forbrukere og produsenter, ettersom avgiftene justeres med ujevne mellomrom og uforutsigbare beløp.

Problemet kan enkelt løses ved å harmonisere beskatningen for nye nikotinholdige produkter slik at avgiftene KPI-indekseres (knyttes til konsumprisindeksen) på samme måte som for andre tobakk- og nikotinvarer.

I tillegg til at det kan føre til at flere slutter å røyke, vil særavgifter som tar hensyn til mindre skadelige nikotinprodukter kunne gi samfunnsøkonomiske besparelser.

Politikerne må:

Gi sunnere alternativer lavere skatt og avgifter

3. Opphev forbudet mot tobakksfri snus

Norge befinner seg i en paradoks situasjon: det er lov å selge tobakk i form av sigaretter – som vi vet tar tusenvis av liv hvert år – men forbudt å selge tobakksfri snusprodukter som er langt mindre helseskadelige. Dette er en politikk som verken tjener folkehelsen, forbrukerne eller samfunnet.

Forbudet mot tobakksfri snus bygger på et gammeldags syn på nikotin, der alle produkter likestilles uavhengig av risiko. Denne tilnærmingen er ikke vitenskapsbasert. Forskningen er tydelig: den store helserisikoen ligger i forbrenningen av tobakk, ikke i nikotinet i seg selv. Når man fjerner forbrenningen, fjerner man også det aller meste av de kreftfremkallende stoffene.

Samtidig vet vi at snus og nikotinposer har spilt en avgjørende rolle i Skandinavia. Sverige er det landet i EU med lavest andel røykere – og det landet med færrest tobakksrelaterte dødsfall per innbygger. Dette er ingen tilfeldighet. Den viktigste årsaken er at svenskene i stor grad har byttet ut sigaretten med snus. Den samme utviklingen ser vi i Norge, der nikotinposer har hjulpet tusenvis av røykere bort fra røyken.

Likevel holder Norge fast ved et forbud mot tobakksfri snus. Resultatet er at forbrukere tvinges til å velge mindre trygge alternativer – eller til å kjøpe ulovlig. Begge deler er et folkehelseproblem. Når politikken hindrer tilgang til de tryggeste alternativene, motarbeider den sitt eget mål: å redusere skader og dødsfall.

Dette er også et spørsmål om rettferdighet. Voksne mennesker har rett til å ta egne valg, men de må få tilgang til reelle alternativer. At staten tillater salg av sigaretter, men nekter voksne å kjøpe tobakksfri snus, er både inkonsekvent og urimelig.

Politikerne må:

**Oppheve forbudet mot
tobakksfri snus**

4. E-handel – den digitaliserte handelen

Bedre transportvalg og leveranser

Alle pakker vi sender fraktes med ulike speditører og såkalte «last-mile»-aktører. Det betyr at det brukes drivstoff eller annen energikilde – noe som uansett fører til et visst nivå av CO₂-utslipp. Samtidig finnes det muligheter for aktørene til å planlegge og effektivisere leveransene. Etter hvert som transportselskapene utvikler seg, blir karbonavtrykket tydeligere og kan også vises til deg som kunde.

Vi støtter og oppfordrer aktørene til å fortsette i denne retningen og opprettholde åpenheten.

Et problem i leveringskjeden er luft i forsendelsene. Å frakte luft tar opp plass som ellers kunne vært brukt til flere pakker. Det finnes initiativer for å redusere slik unødvendig fraktvolum, der ulike e-handelsaktører og deler av verdikjeden har gått sammen for å utveksle erfaringer. Miljømerkede e-handelstransporter er også aktuelle og viktige steg mot en fossilfri e-handel.

Vi trenger en regjering som øker insentivene for både forhandlere og forbrukere til å velge aktører som kan dokumentere utslippsreduksjon og effektivisering – snarere enn å innføre forbud. Utvikling skjer gjennom innovasjon, ikke gjennom nye forretningshindre.

Politikerne må:

Sikre konkurransenøytralitet mellom fysisk og digital handel

E-handelens rolle og forhold til fysisk handel

Etter hvert som stadig større deler av detaljhandelen går fra fysiske butikker til digital handel, må lovgivningen følge med i utviklingen.

I dag blir e-handelen negativt særbehandlet sammenlignet med fysisk handel, noe som risikerer å forvrengte konkurransen. I tillegg til å sette tydelige spilleregler må staten legge til rette – ikke stå i veien – for den digitale markedsutviklingen. De samme forutsetningene for salg av tobakksvarer må gjelde både på nett og i fysisk butikk. Det skal heller ikke være en konkurranseulempa å selge varer online.

Formålet med det generelle markedsføringsforbudet for mange tobakksprodukter er at ingen som ikke aktivt oppsøker et utsalgssted, skal bli eksponert for tobakksproduktene. Innen e-handel er det langt enklere å oppnå dette målet: I motsetning til fysiske butikker har nettbutikker kun kunder som selv har oppsøkt nettstedet for å se på en bestemt vare, og som derfor aktivt velger å eksponeres for markedsføringen der. Ingen blir ufrivillig utsatt for markedsføring av tobakksvarer i en nettbutikk – i motsetning til i fysisk butikk.

Vi etterspør en regjering som verner om konkurransenøytrale markedsføringsregler, og som ser e-handel for hva det er: et tryggere utsalgssted der forbrukeren selv tar et aktivt valg om å eksponeres for markedsføring. Rettigheter og plikter bør være like – uansett om salget skjer analogt eller digitalt.

5. Den demokratiske samtalen – viktig for opplyste borgere

Åpenhet og inkludering styrker samfunnet

Deltakelse i den offentlige debatten er en bærebjelke i demokratiet. En åpen samfunnsdebatt tilfører perspektiver, kunnskap og synliggjør både behov og motsetninger som folkevalgte må forholde seg til.

Dagens tobakks- og nikotinpolitikk svikter på dette punktet, fordi forbrukernes stemme ikke blir hørt. For at samfunnet skal utvikle seg, er det avgjørende å kunne evaluere politikken – og da må vi inkludere dem som faktisk berøres av den. I tillegg til statlige myndigheter og helsevesenet gjelder dette forbrukere, næringslivet og forhandlere. Skal vi oppnå et Norge med lavere tobakksrelatert dødelighet, må vi samarbeide.

Utgangspunktet for en bærekraftig folkehelsepolitikk må være at den er vitenskapsbasert og dermed kan evalueres, diskuteres og justeres i takt med ny forskning.

For å nå målet om et røykfritt samfunn må alle aktører jobbe sammen. Da kreves det lydhørhet. Motsatt skapes grobunn for polarisering i debatten og motarbeiding av utvikling på feltet. Bærekraftig utvikling skjer gjennom inkludering og dialog.

Desinformasjon hindrer reduksjon av tobakksskader

Informasjon om de relative helseskadene ved ulike tobakk- og nikotinprodukter er avgjørende for at forbrukere skal kunne ta velbegrunnede valg.

Norges nåværende tobakkslovgivning hindrer myndigheter og helsevesenet fra å formidle slik informasjon – som for eksempel at det er forbrenningen som produserer mesteparten av de skadelige stoffene i sigaretttrøyk. Dette er kunnskap som røykere har rett til å få tilgang til, men som de i dag mangler.

Et risikoreduserende perspektiv innen tobakksstrategien kan bidra til å balansere to mål:

1. Å hindre at nye brukere, særlig unge, begynner å bruke nikotin.
2. Å redusere helseskader hos dem som ikke ønsker eller klarer å slutte å røyke.

Men for at flere skal slutte å røyke, må vi sørge for at dagens røykere får korrekt informasjon om helserisikoen ved ulike tobakk- og nikotinprodukter – slik at de kan velge produkter uten skadelig forbrenning. Her har myndighetene en avgjørende rolle i å kommunisere produktenes ulike risikoprofiler.

Dersom røykere informeres om helseforskjellen mellom røyketobakk og orale tobakk-/nikotinprodukter, kan vi redde liv.

6. Hvordan kan jeg engasjere meg?

Vi verdsetter ditt engasjement! – Hvordan går jeg frem?

Les, lytt og lær av alt det spennende som allerede finnes! Hos oss:

- **NicoLeaks** – en digital tjeneste for uavhengige produkttester av nikotinposer.
- **Pouch Patrol** – en redaksjonell plattform som følger utviklingen av nikotinposer i Europa.

Del din erfaring:

- Del dine meninger og erfaringer med lokale beslutningstakere og politikere.
- Delta i undersøkelser om tobakk, snus og nikotinprodukter.
- Kommenter høringer, utredninger og politiske forslag.
- Støtt en venn i å slutte å røyke.

Å slutte med tobakk er det beste for helsen. Alternative nikotinprodukter er et stort skritt i riktig retning.

Oppsummering av forslagene for neste mandatperiode

1. Gi mindre helseskadelige tobakk- og nikotinprodukter lavere skatter og avgifter enn de mer helseskadelige som for eksempel røyk
2. Oppheve forbudet av tobakksfri snus
3. Innfør skadereduksjon i norsk tobakk- og nikotinpolitikk
4. Sikre konkurransenøytralitet mellom fysisk og digital handel

Snuslageret.no

Kunnskap er makt – la oss dele innsikt og erfaringer

Vi deltar gjerne i diskusjoner i dine fora – inviter oss!

Snuslageret